

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Свилен Стефанов за конкурс за присъждане на академичната длъжност “професор” с кандидат доц. д-р Николай Николов Младенов по специалност 8.2 “Изкуствознание и изобразителни изкуства” (Катедра „Плакат и визуална комуникация“).

Николай Младенов е доктор и доцент в катедра “Плакат и визуална комуникация” на НХА. Качествата на неговата професионална дейност са достатъчно социално видими, а като един от основните преподаватели в специалност „Плакат и визуална комуникация“, те най-естествено се разкриват и чрез често респектиращите постижения на неговите студенти и дипломанти. И не на последно място, никой от нас вече не може да си представи Академията без неговата конструктивна и селективна дейност в концептирането на цялостния графичен дизайн, чрез който тя присъства в публичното пространство.

Доцент д-р Николай Младенов е представил историята на своя творчески път и хабилитационните си произведения за „професор“ по подобаващ на професионализма му начин. Пред нас е малко квадратно печатно издание, което притежава не само информационни функции, но само по себе си е завършен продукт на графичните и визуално-комуникативни възгледи на своя автор. Разгръщането на неговите страници води от всички изискуеми от закона документи, през списъците с многобройните му художествени реализации към най-съществената и интересна част – творбите.

Така научаваме, че в професионалния път на кандидата са изминати етапите от получаването на магистърска степен в НХА в специалност “Плакат” през 1997 г. в курса на проф. Иван Газдов, че през 2002 г.

Младенов защитава научната и образователна степен “доктор”, а през 2007 г. му е присъдена академичната длъжност „доцент“. Изключително добро впечатление прави (вероятно, защото съм изкуствовед) справката „Публикации, рецензии и проекти след придобиване на научното звание „доцент“. Тук е видно, че доцент Младенов е ръководител на проекти, куратор на изложби, участник в конференции и автор на множество текстове, свързани с професионалната му област. Многобройни са рецензиите и становищата, писани по повод на процедури за защита на дисертации и хабилитации. Същото се отнася и до следващата справка, отнасяща се до творческите изяви и участия в изложби (след придобиването на научното звание „доцент“). Това са четирдесет и две участия в изложби, биеналета, симпозиуми и т.н., като списъкът красноречиво свидетелства за целенасочена професионална работа и артистично присъствие.

Представените работи са разделени на плакати и малка графика, която включва филателия, лога, и по думите на автора, „малко графичен дизайн за НХА“. Плакатите представляват основната част на хабилитационните творби. В тях доцент Младенов отново демонстрира, че е способен да се изразява чрез съдържана знакова система, като обаче експлоатира максимално визуалните средства (например на фотографията). Възможно е да се открие известна доминация на така наречения от автора „фотогастрономичен плакат“. Подчертано успешни в тази посока са плакатите „Декамерон“, „Троянски кон“, „Насилие“, „Добро утро любов“, „Ревизор“, „Уимбълдън“, „Сицилианска вечеря“, „Дон Жуан“. В тях фотографираната храна е метафора и същевременно неочаквано силен (сам по себе си) визуален материал. Това реди-мейдско и същевременно режисирано фотонаблюдение става още по-симпатично, когато читателят стигне и до следния текст на доц. Младенов: „През последните години забелязах, че голяма част от плакатите, които по един или друг начин правя, са свързани с питателност, присъща на героите на Рабле. Не знам дали това се дължи на моя стремеж към уют и

спокойствие, които ми вдъхват храната и напитките, или е точната рецепта плакатът да се консумира с лекота и удоволствие от публиката, имаща същите естествени нужди...“.

Гореказаното далеч не означава, че доц. Младенов използва единствено фотография в своята работа. Той ни най-малко не отрича рисувания плакат, а се отнася към различните изразни средства, точно като към *средства* за постигане на конкретни цели: „Когато авторът измисля плакат, той преценява дали идеята да се изобрази с някои художнически средства, или да се фотографира“. В този смисъл е важно, че този автор не робува на предпоставени визуални концепции – неговият стил се нарича *мислене*. Не мога равнодушно да отмина плакати като „Миграция“, „Каравана на десетте думи“, „Право и справедливост“, „Габровски котки“, „Мухоловката“, „По Марк Твен I“ или „По Марк Твен II“, където текстът от американския писател гласи: „Бръчките би трябвало да бъдат само следи от минали усмивки“. Бръчките тук обаче са на врата.

Така това не са плакати в утилитарния аспект на разбирането им, а творби със заложена сложна визуална рецепция. Изчистен от всичко излишно, този графичен дизайн е плод на ясно рационално мислене, за което е подходящ и терминът „концептуално“. Изображението е поело в себе си много история на образа, пронизано е от хумор и чувствителност към социокултурните феномени, а текста го “разиграва” не по логиката на странично привнесен елемент, а като органично, вътрешноприсъщо на структурата на творбата изразно средство. Визуалната комуникация се случва не само в краткия миг на формалното “съобщение”, а чрез поетиката на една морфирана изобразителна и текстова среда, в която знаковостта, търсенето на силови изразителни линии, форми и дори оптични ефекти провокират зрителя към по-сериозни разсъждения.

Всичко казано дотук важи в пълна степен и за останалите раздели на реабилитационния труд – дизайнът на книжното тяло, логата, пощенските

картички и марки се отличават с не много често срещана лаконична, но сякаш изчерпваща конкретно поставения проблем визуална култура.

В заключение ще подчертая, че тези плакати са открития. Те са непоклатими като професионализъм на изграждане – като идея, образ, избор на шрифт. Доц. д-р Николай Младенов е автор, който изхождайки от професионалната позиция на плакати́ста, не остава единствено на равнището на социалната оперативност, а разгръща творчеството си към хоризонти, простиращи се по посока на съвременните търсения в изкуството като цяло. Представените за професура произведения се отличават с пределно концентриран (бих го нарекъл още *интелектуален, дори понякога удивително мистичен*) подход към материята не само на плаката. Като прибавим кам всичко горепосочено и дългогодишния му преподавателски опит със студентите от НХА, то може да се каже, че тази кандидатура за професор е повече от подходяща.

Доц. д-р Николай Младенов притежава всички необходими качества за да му бъде присъдена академичната длъжност „професор“ по изкуствоведение и изобразителни изкуства” (Плакат).

проф. д. изк. Свилен Стефанов

12. 03. 2014